

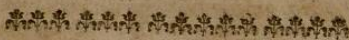
scientia, Aurenth. *hodie*, ubi prae aliis obseruat optimè Paulus Castrensis, numero primo & secundo, Cod. de appellatione, dist. cap. americanum, dist. cap. non solum, & dist. cap. concertationi, ad iunctis earum glossis, paulò ante connumeratis, quarum etiam in argument. meminimus. Quomodo similiter procedit communis Doctorem traditio ibidem relata, & à Scacc. de appell. quæst. 12. num. 59.

Ex quibus planè quoque cessat vltim. argument. nixum autoritate plurimorum, qui in terminis nostrarum legum Regiarum, terminum à die actus assignantium, longè verius, ac certius crediderunt, diem termini computari in termino, quia proculdubio hallucinati sunt, vt ex superioribus constat. Quinimò consuetudo indistinctè admittit, vt siue ab actu, siue à die actus terminus præstitatur, dies termini in termino non computetur, vt vnus, & alterius sententiæ auctores testantur, quod sufficit vt hæc sententia omnino sit in praxi recipienda, iuxta regul. Text. in l. si de interpretatione 37. ff. de legibus, vt admonet Tiraquell. dist. gloss. vndecima, numero vigesimo primo, Parlador. dist. libro secundo rerum quotid. cap. in quinta part. §. 10. à numero tertio, Stephan. Gratian. disceptation. 161. numero decimo quinto, Wamf. dist. consil. vigesimo octauo, numero sexto, sed & in Regno Sicilia, ita dispositum est per ritum magnæ curiæ vicariæ 119. & 123, vt refert Trentacinq. dist. resolut. prima, numero tertio, vers. Ego non discederem, & numero nono in fine, & apud Lusitanos libro tertio, ordin. titul. duodecimo, & refert Didac. Per. in l. prima, tit. secundo, libro tertio, ordin. quæst. vigesima septima in fine. Unde apud nos concilianda est l. 70. Tur. 9. dierum terminum concedens consanguineo ad retrahendam rem venditam in pub. subhastat. à die additionis, quæ est l. 9. titul. vndecimo, libro 5. compilat. cum l. 7. eiusdem tituli, ubi idem terminus ad retrahendam rem priuatim venditam conceditur ab ipsa venditione, vt non minus in hoc, quam in illo casu dies termini non computetur in termino, maxime cum & in casu priuata venditionis alibi terminus assignetur ab ipsa die, neapè in l. 13. tituli 10. libro tertio fori, vt rectè aduertit, & explicat Ioannes Gutierrez. practicarum quæst. libro 2. quæst. 154. num. 5.

Jam ad secundum accedamus articulum in quo beneiter resoluimus, dies nonaginta ad 4. partis adiectionem faciendam designatos in l. 15. titulo decimo tertio, libro 9. compilat. reuera distare à termino trium mensium præfinito in l. 6. & 8. eiusdem tituli. Quod enim dicitur mensis appellationem de 30. tantum diebus intelligi, tunc demum regulariter procedit, ac verum est, cum simpliciter profertur, vt pro regul. tradunt Socin. regul. alphabeticæ 260. Alexand. consil. 14. numero duodecimo, libro quinto, & latè comprobat, aliis quoque relatis communem resoluens, Menochius de arbit. libro secundo, casu 50. à numero duodecimo, secus si mensis mentio fiat habito respectu ad mensum habentem triginta & vnum dies, puta si ab aliquo eius mensis iam currentis die, mensis spatium alicui præstitatur, quia totidem dies ex illo, & sequent. mensis complectetur, vt docuit gloss. verbo mensis, in cap. quam sit 6. de electione in 6. magis communiter recepta ex Alexand. consil. quadragesimo

secundo, numero quarto, libro tertio, & dist. consil. 114. numero vndecimo, libro quinto, Menoch. dist. cas. 50. numero vigesimo primo, Wamf. dist. consil. vigesimo octauo, numero primo. Ex quorum resolutione & illud constat, 8. menses ad aliquem actum præfinitos, intelligi eos qui illius actus tempore occurrerint, vnde cum ad adiectionem quadrantis in vectigalium locatione, quam per maior vocamus, tres menses concedantur in dist. l. 6. & 8. compilat. & in altera, quæ dicitur per menor, 90. dies in dist. l. 15. consequens est, vt 3. illi menses ab his 90. diebus diuersi sint, & menses illi accipiendi sunt, qui pro tempore occurrerint, qui possunt 92. dies habere, vt in terminis optimè probat & profertur Gutierrez. de gabell. quæst. 143. per totam. Nec intra numero 7. in contrarium allata, in quibus plurimum etiam mensium mentio facta, singulis mensibus 30. tantum dies tribuantur, quicquam retrahantur, quia specialiter procedunt in illis casibus in quibus id ita expressum est, vt latè profertur & explicat Menochius dist. cas. 50. ann. 2. ad 11.

Ceterum est vnus mensis mentio, siue ad plures relata, ob peculiarem à iure expressiōnem, ac declarationem factam, siue ad vnum dumtaxat, cum ad certum, ac determinatum mensum non refertur, de triginta tantum diebus regulariter intelligatur, vt diximus, at alter se res habet, cum duorum mensium lex meminit, eos ad aliquem actum rectè ciuilem alicui indulgens, quemadmodum indulget tutori ad pupillares pecunias exigendas, & sub vlturis collocandas in leg. tutor, qui reperitur in septim. §. de iura 11. ff. de administrat. tutorum. (de cuius conciliatione cum l. si tutor 15. eodem tituli, videndi sunt Cuiac. libro quinto, obseruat. capite duodecimo, Bæca de decima interis, capite secundo, numero nonagesimo sexto, vers. Sciendum autem, Gutierrez. de iustis 2. part. capite nono, numero vigesimo sexto & vigesimo septimo. Gotofredus ad relatum l. si tutor, & ad nouellam septuagesimam secundam, ubi hi qui obligat. se habere perhibent res min. ubi idem tempus singulis annis indulgetur tutori, spontè mutare volenti pupillares pecunias sui periculo.) Item mancipium ementi sub absoluto, siue ad nullum certum tempus restricto pacto illud manumittendi, duo menses à iure præfinitur, intra quos, cum possit, id teneatur facere, alias illis elapsis liberum mancipium maneat, in l. vltima vers. Si non appareat, ff. qui sine manumiss. ad liberationem perueniunt. Rursus debitori condemnato duorum mensium ad soluendum conceditur dilatio in l. vnic. Cod. Theodos. de iuris rei indic. libro quarto, titulo decimonono, quæ ad quatuor menses postea protrahit fuit in lege secunda, & tertia, Cod. Iustinianus eodem titulo. Sed & debitori, cui per contumaciam solutionem differenti pignora capta sunt, duorum mensium inducia conceduntur, vt si intra illos non soluerit, pignora vendantur, in l. debitoribus 31. in fin. ff. de re iudic. & in leg. prima, C. Theodofia de distrabendis pignor. qua tributorum causa venitur, libro vndecimo, titulo nono, Partibus quoque mutuo consensu iudicis cognitionem differentibus idem huiusmodi spatium iure taxatum erat, ne vltius differendi potestatem haberent, in l. unica C. Theodofia de dilationibus ex consensu dist. libro vndecimo, titulo trigesimo tertio, in

DISSERTATIO XIX.

De secundo conductore, qui in rei locatæ possessione primo inductus est, an priore sit potior, & obiter de conductore ad longum tempus, cuiusque quoad hoc à simplici conductore differentia, & maiori cum emptore similitudine; ad materiam, & ornatum leguoties 15. Cod. de rei vendicat. ac peruulgata: Iasonis doctrinæ ibi dicitur.

SUMMARI A.

- 1 Falsi species proponitur, de qua auctor ab alterius anla conuictice consilius est.
- 2 Conductore secundo, qui in rei locatæ possessionem primo inductus est, priorem potiorum esse qui docerint.
- 3 Reuendicatio ei tantum competit, quæ dominium habet.
- 4 Lex accipere interpretationem debet ex natura tituli, sub quo collocata est, & qualiter id accipiendum sit, num. 6.
- 5 Dominium per simplicem locationem, etiam ad effectum peractam non transferitur.
- 6 Lex quoties 15. C. de rei vendicat. aperte loquitur in secundo emptore, vel donatario, cui per traditionem sine veram, siue scilicet dominium quæsitum est.
- 7 Traditio scilicet inducitur per constitutum, & similes actus, remissus, ibidem.
- 8 Lex si dubia sit, nec satis dignosci possit, an in terminis tituli, seu rubrica loquatur, tunc demum tantum, & non alia, recurrendum est ad ipsius tituli naturam.
- 9 Comestris locus non est in rebus clavis, ibidem.
- 10 Lex quoties 15. C. de rei vendicat. tam aperte in secundo emptore, & donatario loquitur, ut frustra dubitetur, an comprehendat casum secundi conductoris, qui in rei sibi locatæ possessionem primo inductus est, sed an illa lex ad hunc casum extendatur?
- 11 Limitatio, siue exceptio regula, debet esse de ipsa regula, siue ad eam pertinere.
- 12 Legis quoties, C. de rei vend. præcipua, ac fundamentalis ratio traditur.
- 13 Titulus solus venditionis, vel donationis ante traditionem dominium non transfert, nec aliquod in re vendita, vel donata, ibidem.
- 14 Quod procedit etiam si venditio vniuersalis sit, puta hereditatis, quia attenditur titulus eius particularis, qui in hoc differt à successione ipsa vniuersali.
- 15 Lex qui tibi hereditatem 6. C. de heredit. vel act. vend. & l. qui tibi 3. C. de his, qui à non domino manumittuntur, rectè explicatur, & conciliantur cum l. cum heredes 23. ff. de acquirend. possess. ibidem.
- 16 Emptor secundus à non domino, qui possessionem solus

In his itaque, & similibus exemplis, quæ in proposito adfert Petrus Faber. in dist. l. ubi lex numeris quarto, quinto, & sexto, duorum mensium mentio non potest referri ad sexaginta dies tantum, sed ad 67. alias namque, cum duodecim menses constituent annum, qui habet dies trecentos, ac sexaginta quinque, l. ita vulneratus 51. §. estimatio, ff. ad legem Aquil. l. cum heres 4. §. Stichus si heredis quinto ff. de statu liberis, l. anniculus 134. ff. verbor. signific. post duodecim menses supersessent quinque dies, calculo rectè facto, quod esset absurdum; idcirco lex de illis quinque diebus, singulis bimensibus diem vnum adiungi debere statuit, & idest quod Paulus I. C. voluit in dist. l. ubi lex, dum pro regula tradit, duorum mensium spatium alicui per legem indulto, audiendum esse cum, qui sexagesimo primo die venerit, vt pote intra præfinitum tempus venientem, nempe ideo quia si singulis bimensibus dies sexaginta & vnus attribuantur, competetur, annum finiri diebus 366. & sic vero numero diem vnum addi, quem lex propter bissextum, qui quarto quouis anno interseritur, adiungit, vt optimè considerat Cagnolus in dist. l. ubi lex numero quarto, quod & ipsum in effectu docuit quamquam paulo aliter rem explicans, Menoch. de arbitrar. libro secundo, dist. casu 50. num. 22.

Dixi ad aliquem actum merè ciuilem, vt indicarem aliud esse, si lex aliquot mensium spatium præstituat ad legitimandum actum inspecta natura ipsa, puta vt iustus, seu legitimus dicatur filius, ex iustus nuptiis septimo mense à die conceptionis natus, in l. septimo mense 12. ff. de statu liberorum, ubi id ita auctoritate doctissimi viri Hypocratis Paulus I. C. tradit, & apud nos comprobatur lex quarta vers. Otrasi dixo, titulo vigesimo tertio, parit. quarta, nec enim hoc in casu 61. dies pro quolibet bimensuri numerantur, quia menses ita regulariter lex computat, inspecto quatuor annorum circulo, vt nuper diximus, sed menses hac in specie intelligit lunares iuxta quos centesimo octuagesimo secundo die septimus mensis attingitur, vt ex eiusdem Hypocratis sententia docet Vlpianus in l. intestato 3. §. vltimo ff. de iuris, & legitimis hereditibus, quem post Alciatum à se relatum sic rectè interpretatur, tamen paulo aliter computatione facta Menoch. de arbitrar. dist. casu 50. numero decimo nono, & casu octogesimo nono, numeris trigesimo quarto & trigesimo quinto, & nouissime profertur, & explicat eleganter Alphonsus Caramza de vera humani partis designat. capite decimo, per totum maxime à numero duodecimo & vigesimo sexto, & capite duodecimo, §. quarto, à numero decimo nono & in notis ad illas leges.

- solus accepit, & ab ea postmodum cecidit, cum primo concurrens in auctore per Publicianam actionem a tercio possessore rem emptam, illi praefertur.
- 12 Ratio praefertendi primo emptori, vel donatario secundum, cui traditio facta est, a domino per traditionem quasio pronemans, verificari non potest in secundo conductore, in rei locata possessione inducto.
- 13 Ratio alia traditur praefertendi primo emptori, vel donatario, secundum, cui traditio facta est, pronemans scilicet ex defectu actionis, qua caret primus, cui ex solo titulo dominium quastum non est, aduersus secundum, cum quo etiam nihil contraxit: quare ratio & in locationis contractu locum obtinet.
- 14 Conductor primus aduersus secundum, in rei locata possessione manentem, nullam ex locato actionem habet, sed aduersus dominum, ut liberam eius usum praestet, vel ad interesse damnetur, & quare?
- 15 Conductori primo, aduersus secundum, in rei locata possessione manentem, agenti ut rem deserat, sibi que vacuum relinquat dicere non inepte secundus potest, quoad se liberam ad se habeo.
- ¶ Lex loci corpus 4. §. competit, ff. si seruitus vend. recte expenditur. ibid.
- 16 Exceptio tua non interest, vel tibi actio non competit, est litis finis, & impedit litis ingressum.
- ¶ Quae regula procedit, etiam si talis exceptio lite pendente superueniat. ibidem.
- 17 Duo si requirantur ad alicuius actus consummationem, ille praefertur, in quo prius ea reperitur.
- ¶ Dominij translatio titulum, & traditionem simul requirit. ibidem.
- 18 Conductor primus, cum actionem nullam habeat aduersus secundum, in possessionem rei locatae a domino inductum, accidentarie ab eo praefertur, ratione insistentiae, absque ullius iuris realis acquisitione.
- 19 Accidentarie, & in consequentiam plerumque admittitur, quod directo, ac principaliter non admittitur, & n. 37.
- 20 Lex in operis 26. ff. locati, expenditur, & intelligitur, & n. 32.
- ¶ Contractibus in illis, qui ad eorum essentiam, & perfectionem nihil aliud, quam consensum requirunt, ita deum verum est, priorem contrahentem esse potiorum, si deus ei actio, qua mediantem possit praefertur alteri, qui postea contraxit. ibidem.
- 21 Cap. si inter virum 3. r. de sponsalibus cap. licet 3. ver. Et si nuptiae, & c. fin. de sponsa duorum, ac lex 9. ver. Et si aliquo, tit. 1. p. 4. explicantur, eorumque ratio traditur, & num. seq.
- 22 Consensus solus coniugalis, de presenti praestitus, absque carnali commixtione, plenum ius tribuit primo coniugi, itam ei corporalis traditio nihil addat.
- 23 Consensus praesentis praestationi in matrimonio inest propria voluntatis traditio, per quam dominium corporum transferitur ad potentiam copulae.
- 24 D. Thome locus 2. a. q. 88. art. 7. in corpore, circa finem, expenditur, & explicatur.
- 25 Hadriani locus similiter expenditur pro interpretatione loci D. Thome.
- 26 Matrimonium per verba de presenti cum una uxore contrahens, dominium corporis, vel propria voluntatis ad potentiam copulae in eam transferit, quod in aliam uxorem a se postea ductam non potest per actuale copulam transferre, & quare?
- 27 Papa statueri non potest quod matrimonium ratum, sine presenti consensu perfectum, per subsequens, copula consummatum dirimatur.
- 28 Conductor domus, vel alterius rei, districte prohibetur litem super ea inferre alteri, qui eandem post illum a domino conduxit.
- ¶ Quod procedit cum pro diversis temporibus facta est locatio, & post primam finitam primus conductor auctore pro eodem pretio contentus a secundo conductorem.
- ¶ Lex ne cui 32. C. de locato, explicatur, & qualiter eius species differat ab ea, qua in hac dissertatione proponitur. ibid.
- 29 Definitio Senatus in casu proposito referitur.
- ¶ Conductor secundus, possessioni rei locatae incumbens, primo ex quadam iniuri necessitate praefertur, ob defectum actionis, qua hic aduersus illum experiri potest; pluresque huius sententiae auctores referuntur, ac nonnulli obiter taxantur, quod alios mendas, vel falsi pro se citent. ibidem.
- 30 Conductor primus praefertur secundo, cui rei locata tradita est, si possessio, a qua secundus conductor cecidit, penes dominum reperitur, & uterque conductor virtute sus conductoris concurrat in petendo ab eo possessionem, & num. 34. & 35.
- 31 Quod ampliat, & si primus conductor a domino, ob datam alteri rei locata possessionem, interesse fuerit consequutus, si postquam res ad dominum reuersa est, illud ei solvere se paratus, quia talis receptio ex necessitate magis processisse censetur, adeoque sub conditione, si traditio duraret, nec unquam domino potestas esset, priorem contractum seruandi.
- 32 Lex in operis 26. ff. locati, optimo declaratur.
- 33 Locationis domus, vel fundi, duobus pro eodem tempore facta, si neuter conductor in possessionem eius inductus sit, primus praefertur.
- 34 Venditione eiusdem rei duobus facta, ac nemine in eius possessionem inducto, primus ad eam consequendam praefertur, & venditor ad instantiam secundi emptoris, qui rem assequi non potuit, pena falsi plebii potest.
- ¶ Lex qui duobus 21. ff. ad l. Corn. de falsi, & l. 7. iuncta gloss. 8. titulo 7. parti. 7. remissive explicatur, & exornatur, ibidem.
- ¶ Differentia ratio inter falsi accusationem, & querelam emptori competentem aduersus venditorem, qui eandem rem alij prius vendiderat, & actionem stultionatus creditoris praedictam aduersus debitorem, qui rem alij obligatam, illi pignori dedit, remissive traditur. ibidem.
- 35 Traditio rei locata, a locatore facta secundo conductori, nullam ei dominium etiam utile tribuit, quod totum penes dominum manet, nec aliud in illum ius transferri, quam rudem rei detentionem, ex qua hoc solum consequitur, ne a primo conductore actione personalem conueniri possit, ut rem deserat.

- ¶ Opinio ultimo loco relata, magis probata videtur ibidem.
- 49 Reg. d. l. quoties, eodem modo procedit in fundo.
- 50 Emphyteuta, vel feudatario emphyteutis, vel feudum duobus vendente irrequirit, domino, primus emptor, inuestituram a domino habens praefertur secundo, incorporalem possessionem a venditore inducto, & eius rei ratio, cum num. seq.
- 51 Possessio rei emphyteutica, vel feudalis, ab emphyteuta, vel vasallo vendente emptori tradita, absque domini consensu, & approbatione nihil valet, ut & venditio ipsa.
- 52 Emptor secundus rei emphyteuticae vel feudalis, inuestituram a domino directo accipiens, praefertur primo, incorporalem etiam possessionem ab emphyteuta, vel vasallo, qui domino irrequiritio vendidit, inducto, contra nonnullos.
- 53 Idem & si primus emptor post secundum inuestituram a domino acciperet, & quare?
- ¶ Retroactio, vel ratiocatio actus in praedictis iuris tertio quastri non admittitur, ibid. cum n. seq.
- 54 Emphyteuta si rem emphyteuticam specialiter duobus obliget, sive hypotheca ini supponat, primo absque domini directo consensu, secundo vero cum consensu illius, qui postea priorem hypothecam ratam habeat, secundus creditor, quod prius consensum habuit, primo praefertur.
- 55 Hieronymi Cenalli consideratio referitur, & dicitur primum simplicem conductorem contra secundum, possessioni rei locatae incumbentem, dirigere actionem posse, ut rem illi restituat, quia non proprio nomine possidet, sed domini; in quam rem plura iura ex iure iuris communi, quam Regio citatur, qua ille omisit.
- 56 Dominus rem duobus pro eodem tempore locans, & secundum in eius possessionem inducens, cum per eum ipse possideat, censatur ex sententia Cenalli per mediam personam ipsius secundi conductoris, a primo conueniri, pro rei locata restitutione & ipse conueniri.
- 57 Hieronymi Cenalli dum putat, possessionem cui conductor incumbit, nullius momenti esse, adeoque non posse illam, ut tertium possessorem considerari, resellitur.
- 58 Conductor rem locatam occupanti, dicitur esse in possessione, eamque etiam proprio nomine detinet, quatenus sibi opus est ad fruendum rei locata, a qua si deiciatur iudicis saltem officio eam recuperat.
- 59 Hieronymi Cenalli alter error taxatur, dum existimat, conductorem non ex sua persona, sed domini, cuius nomine possidet personalem actionem conueniri posse.
- 60 Conductor, licet domini personam referat quoad veram ac propriam possessionem, non tamen obligationem, ut quasi ipse obligatus esset, possit ab alio conductore pro eadem rem illi prius conductori, conueniri, & quare?
- ¶ Lex apud Cellum 4. §. de auctor. 27. & §. auctori; 1. ff. de doli except. expenditur, ibidem.
- 61 Actio realis nudum etiam rei detentorem sequitur, ideo contra conductorem, vel alium nomine domini possidentem dirigere potest, cui terminus dandus est ad litem domine denunciandam, si iudicium suscipere velit, alias sola do-
- conueniri possit, ut rem deserat.
- 36 Ant. Faber in duobus taxatur, in quibus ipse DD. taxat. Primum est, quod aduersus communem, ac verissimam sententiam putat, in conductorem, cui tradita est res locata ius reale transferri, nempe retentionis, quod reale esse nullo iure ductum perperam docet.
- ¶ Alterum est, quod censet, Doctores vim tantum tribuisse traditioni secundo conductori a locatore facta ad hoc, ut ille primo praefertur, quasi aliud esset, si aliunde secundus possessionem nactus esset.
- 37 Verba gratia frequentioris euentus prolata, alios casus non excludunt.
- 38 Lex privilegia 17. ff. de privileg. credit. al. 32. sub tit. de reb. auctorit. ind. possidendis, breuiter explicatur cum Anton. Gomez.
- 39 Conductor simplex, sine ad modicum tempus, possessionem rei locatae quomodocumque nactus, si cum primo, cui illa tradita non est, circa rem obtinendam concurrat, etatenus ei praefertur, quatenus ipsi possessioni incumbit, secus si ab ea ceciderit.
- 40 Conductor ad longum, vel perpetuum tempus, puta emphyteuta, vel superficies, & si possessionem aliunde, quam a domino habens, non aliud ius, quam retentionis aduersus potentem acquirat, ut & simplex conductor, at si eam per traditionem sibi a domino factam adquisicat, etiam ius in re ipsa, sive dominium saltem utile, vtileque rei vendicationem consequitur, ex veriore, ac receptiore sententia, tamen si a nonnullis impugnatur.
- 41 Locationi ad vitam dumtaxat, non etiam locationi ad longum, vel longissimum tempus iure Regio Castelle tributum videtur ius perpetuae locationis, utile dominium in conductorem transferentis, ex l. 19. ver. El segundo, tit. 8. part. 5. idque ita per eam legem plures Regnicola existimant.
- 42 Contrarium verius esse docetur, quia lex illa paritate, exempli tantum gratia vetulit locationem ad vitam, non excludens eam, qua ad decennium fiet, & huius sententia auctores referuntur num. 44.
- 43 Legibus partite generale est, ut in dubio ius commune non corrigant, nisi id expresse declarent.
- 44 Locatio ad longum tempus, locationi perpetua aequiparatur, sub eoque nomine includi potest.
- 45 Emphyteuta, vel conductor ad longum tempus, si a possessione ceciderit, per se conductorem etiam ab ipso directo domino venditori, omninoque praefertendus est priori conductori, vel emphyteuta, cui res tradita non est, quia illi ex solo titulo ius reale quastum non est.
- 46 Emphyteuta ex nominandi facultate alicui data primo nominatus, secundo nominato, cui possessio tradita est, praefertur ex sententia Pereira.
- 47 Contrarium apud nos recte defendit, & in Hispalen. Senatu indicatum testatur D. Ioan. del Cast. Pereira sententiam veram tantum censens in terminis Lusitanis ordinari.
- 48 Reg. l. quoties, C. de re vend. absque controuersia locum habet in emphyteuti, vel locatione ad longum tempus, in qua secundum possessionem rei inductus, primo praefertur.

ultra nonnullos alios, congestos à Gabriele Aluar. ad axiomata iur. lit. l. numero 94.

- 17 Tertium argumentum est, quod quando duo ad alicuius actus consummationem requiruntur, ut contingit in translatione domini, ad quam titulum, & traditionem simul concurrere necesse est, nunquam nuda 31. ff. de acquir. rerum domin. & traditionibus 20. illic, non nuda patris, iuncta gloss. & communi, Cod. de patris, ille praefertur, in quo prius haec duo reperiantur, ut satis constat ex dict. l. quoties, iuncto Summario Bartoli, cum his, quae reliqui ibidem notantur, optimè Iacobus Calicius in lucerna laudantium 8. cellula, numero trigesimo quarto. Martienc. ad l. 7. titulo undecimo, libro quinto compilationum. gloss. sexta, numero sexto, vers. Ex quo fit, & numero decimo quarto circa finem, vers. Quarto & ultima perscriptio; unde apparet, secus esse, si vnum sufficeret, puta titulus solus absque traditione, ac in locatione simplici, nec domini, nec aliud ius reale per traditionem quaeritur, ergo traditio rei, quae nullam traditionem iuris importat, non potest eum excludere, quin sit potior, qui priorcm locationem habet. Verum hoc argumentum parum, aut nihil à praecedenti differt, eodemque fermè modo diluitur, negando consequentiam, nam * vt primus conductor secundo, in rei locatae possessione; in quam inductus est, manenti praefertur, eget personali actione ad eum conueniendum, quam tamen contra illum nullam habet, sed aduersus locatorem dumtaxat, vt diximus, atque ita per accidens, & occasione quamdam euenit, ratione insistentia tantum, absque vilius iuris realis acquisitione, vt secundus potior sit potior, qui alius ab illo praefertendus esset. Nec est in iure nouum * vt accidentariè, & in consequentiam, vel per occasionem aliquam admittatur quod aliquo dicto, ac principaliter non admitteretur, l. Aristo. 3. in fine, cum relatis à gloss. vltim. ff. qua res pignori, l. 1. l. quod decimus 7. ff. de auctor. iurorum, l. quodam 62. ff. de acquir. rerum domin. l. 2. illic, Quia in domino magis ex occasione, quam ex iure contingeret, ff. de iuris. cum similibus.
- 20 Quarto adfertur à Iafone lex in operis 26. ff. locati, & gloss. 1. iuncta textum in cap. fin. de sponsa duorum, quae per vtrumque Text. docet, in contractibus, qui ad eorum essentiam, & perfectionem, nihil aliud quam consensum requirunt, priorcm semper esse potiorcm. Quod sane argumentum idem quoque est cum duobus praecedentibus, & eo demum casu concludit, quo datur actio primo contrahenti; qua mediante praefertur possit alteri, qui postea contraxit, quemadmodum contingit in specie d. l. in operis, vbi vterque conductor actionem habet aduersus locatorem, cum quo contraxit, in qua quidem actione primus quoad rem locatam praefertur, vt ultra ordinarios ibi, obseruat Bartholomaeus Cassaneus in catalogo gloriae mudi 12. part. considerat 99. circa finem, vers. Tertio operatur, & postea latius declarabimus.
- 21 Idemque videre est in d. cap. fin. de sponsa duorum, c. licet 3. vers. Et si nupsit, eodem titulo c. si inter virum 31. de sponsalibus, l. 9. ad medium, vers. E si aliquo casu. tit. l. 1. part. 4. quibus in locis ideo matrimonium, per verba de praesenti contractum absque copula praevalet sequenti copula consummato, quia * per solum

coniugalem consensum, de praesenti praestitum absque carnali commixtione, plenum ius primo coniungi quantum est, ita ut ei corporalis traditio nihil addat, ex reg. l. nupsit 32. ff. de regul. iuris, capite primo cum seqq. 27. quast. 2. capite primo c. cum locum 14. illic, matrimonium autem solo consensu contrahitur, c. tua 25. vers. Nos igitur, cum aliis, de sponsalibus, l. 2. vers. La segunda destas dos manetas, iuncto sine legis, tit. l. 1. part. 4. Trident. Sess. 24. de reform. matrim. cap. 1. cum traditis à Pat. Domin. Sor. in 4. disticti. 26. quast. prima, art. 4. Martienc. ad l. 8. tit. l. 1. gloss. 1. numero quarto, & ad l. 4. tit. l. 2. gloss. 1. numero secundo, libro quinto compil. Gu-tier, de tutel. l. part. cap. 9. numero quinto, sexto, & septimo, & in terminis notat Abbas Panormit. optimè gloss. explicans, numero sexto, vers. Sed intellige, in dict. cap. fin. de sponsa duorum, ac D. Praef. Couarru. infra referendus, & agnoscunt las. limit. 8. sub num. 32. & Sicardus limit. 3. sub numero sexto, in dict. l. quoties, ac vt receptissimum resoluit Hippol. Martilius singul. 82. numero sexto, Catdin. Dominicus Tusch. pract. conclus. tom. 8. litera F, concl. 64. numero 17. Leander Galganerus in tract. de tutela, & cura, libro tertio, quast. 13. à numero 10. ad 24. inclusiue, Gutier. dict. cap. 9. numero septimo, Cuius rationis ratio, licet varia ab interpretibus tradatur, vel ipso Panormitano teste vbi proximè, illa certè verissima est, quod nimirum * in ea praesentis consensus praestatio inest propria voluntatis traditio, per quam dominium corporum transferatur ad potentiam copulae, vt planè constat ex cap. finali 27. quast. 2. & ex capite primo, de sponsa duorum, vbi que in fin. his verbis, Et mutuo se concedunt vnus alij, & mutuo se suscipiunt, vbi notatur omnes, ac post alios nouissimè Marius Giurba ad consuetudines Senatus Messanen. capite primo, gloss. 6. numero septimo, part. prima, & id est, quod voluit D. Thomas * 2. 2. quast. 88. artic. 7. in corpore, circa finem, illic: Non enim solemnitas nuptialis adhibetur, nisi in celebratione matrimonij, quando verque coniugum sui corporis potestatem alteri tradit, neque enim loquitur Doctor Angelicus de solemnitate nuptialium benedictionum, sed de ea, quae initio contracti matrimonij per verba de praesenti adhibetur, & explicat apertius * Hadrianus in 4. tit. de Sacramento matrimonij: quast. 2. de consensu, vers. Ad quartum, illic, Dico quod requiritur consensus non in carnaliter copulam, sed in translationem potestatis corporum ad opus carnalis commercij, & paulò inferius illic: Et in hoc implicatur translatio, seu mutua donatio potestatis corporum, & in vers. Alij respondent, illic: Quod requiritur consensus in contractum, vel id, quod contractus translationis, vel mutua donationis seu commutacionis potestatis corporum. Ex quo fit, * vt non possit ille, qui ex primo matrimonio, cum vna vxore contracto, dominium corporis, vel propria voluntatis ad potentiam copulae in eam transtulit, ad eum illius dominus non est, dominium in aliam vxorem transferre per actualcm copulam, iuxta regulam Text. in l. si tu certo 5. §. si duobus, vbi c. l. 1. ff. de commodat. iunctis duabus aliis ex l. id quod nostrum 11. & l. nemo plus 54. ff. de regul. iuris, cap. quod autem 5. in fine, de iure patronatus, cum similibus, prosequitur, & exornat late, tamen non omnino sic explicat, Petrus Barbosa in rubr. ff. soluto matrim. 2. part. numero 81. & 86. Quod

- 27 Quod * adde verum est, vt nec Papa statuere possit, quod matrimonium ratum, siue praesenti consensu perfectum, per subsequens copula consummatum, dirimatur, vt contra Hostienscm obleruat Abb. in dict. cap. fin. numero quinto, vers. Sed ego dubito, & probat rectè D. Praef. Couarru. in 4. de sponsalibus 1. part. capite primo, §. 4. numer. 22. vers. Veram his, quae diximus, & numer. 23. & 24. iuxta nouissimam editionem, optimè satisfaciens Alexandri III. responsio in dict. cap. licet, in fine, sequitur post Martiencum, & alios, contra ipsam Hostienscm, & plures eiusdem sententiae auctores quos congerit, doctissimus Pat. Thoma Sanch. de mari. libro secundo, disputat. 14. numero tertio, & quarto.
- 28 Denique mouetur Iason. ex l. ne cui 32. Cod. de locato, vbi conductor domus, vel alterius cuiuscumque rei, distictè prohibetur litem super ea inferre alteri, qui eandem post illum à domino conduxerit, Sed quis non videt, argumentum istud exteriè detertius, longèque debilius esse, nam est Textus ille de pluribus eiusdem rei conductoribus loquitur, ponit tamen, eos non per eodem tempore conduxisse, sed secundum in id demum tempus, quo prior locatio iam finita esset, vt rectè ex ea lege notant gloss. 1. Paul. numero primo, ad fin. las. & Sicard. numero secundo, ibi, & post alios Bernardinus Alphanus collectan. 338. in qua quidem specie primus conductor secundo pro eodem pretio, ratione prioris conductionis praefertendum se fore contendebat, quod tamen illa distictè prohibet, nisi per pactum in scriptis celebratum id ita cum domino conuenierit, ex ratione quam dissert. 12. à numero 39. & 56. late explicauimus, quae sane species nil proforsum cum questione nostra commune habet, quippe quae solum vertitur circa duos eiusdem rei, ac pro eodem tempore conductores, quorum primus virtute anterioris tituli, rem conductam à secundo, in eius possessione constituto auocare vult.
- 29 Contrariam itaque sententiam, nempe secundum conductorem, possessioni rei locatae incumbentem, sed ex quadam iuris necessitate praefertur, ob defectum actionis, qua hic aduersus illum experiri possit, merito amplexus est Senatus in superiore casu, mandatum illud expulsiouis, ab ordinario iudice decretum reuocans; nam & eandem receperunt Rotae iudices, decis. secunda, de locato, in antiquis, sub numero tertio, vers. Potest dici, & decis. prima, in antiquioribus, licet eos pro se aduocet Ioannes Aloylius Ricc. vbi sup. qui, vt diximus, Iasonis limitationi potius adhaeret; hanc item sententiam Papae seruatam fe vidisse coram Praetoris assessore testatur Cateilianus Cotta d. verbo locatio 1. vers. Tamen addo, & consulendo sequati sunt, ferè omnibus fundamentis quibus Iason perperam motus est, simili modo satisfaciens, Alexand. & Socinus senior, quorum idem Cateilianus meminit, ille quidem (quem ipse mendose citat) consil. 122. à principio, & maxime à numero septimo, vers. Nec obstat, volum. 5. hic verò consil. 29. à numero tertio, ad 7. inclusiue, & volum. 4. & reg. alphab. 118. incip. cap. protru duorum, salentia vltim. in fin. vers. Et quid in locatione, subterfunt Anton. Gom. ad l. 40. Tauri, numer. 16. illat. 4. vers. Sed contrarium, & var. resolut. tom. 2. capite secundo, numero 20. vers. 2. principaliter, D. Praef. Couarru. var. item resolut. libro

secundo, cap. 19. numer. vltim. vers. qua dubia videtur, Greg. Lop. in l. 50. gloss. 1. post prime. vers. & in quantum, tit. 5. part. 1. Marcus Anton. Pe-regrius ad rubr. de causa poss. & proprietat. man. 9. vers. Nisi tamen, Philippus Port. & Anten. Gabriel, qui contrariam Iasonis sententiam tantum referunt, sed non sequuntur, & commaniam conclusionem ille libro secundo, conclus. 40. ampliat. hic verò libro tertio, tit. de emptione, & vendit. conclus. 2. numero 5. (quamquam D. Couarruiam, & Gabrielem, quod valde miror, pro se quoque citent viri aliqui circumspecti Camill. Borrel. & Mar. Giurba, pro priore sententia allati) ac verissimam, & receptissimam resoluit Ioannes Franciscus à Bellacomba inter communes opinionem diuersorum, libro quarto, tit. 26. de contrahenda empt. numer. 131. Aluar. Valaf. de iure empty. 14. numero septimo, post princip. vers. Nec mirum, Vincent. Carocius de locato, & conducto part. 4. tit. de locatione anobis facta, numero quarto, cum seqq. Doctor Marta voto 35. numero 12. 14. & 15. Casar Vrsillus in additione ad Affidium, decis. 238. numero septimo, Blasius Flores de Mena in addit. ad Gammam, dist. decis. 130. Pater Ioannes Azor. part. 3. instit. moral. lib. 8. cap. 8. quast. 50. vers. Sed dubia quastionis, Marius Muta, qui & ipse nonnullos pro se adfert, qui contrarium potius docuerunt, decis. Sicilia 35. numer. 111. Card. Dominicus Tusch. pract. conclus. tom. 2. litera C, concl. 605. numero primo, & tertio, Dionysius Gotofred. in notis ad Lemptorem 9. Cod. de locato, nota 3. sub litera D, ad finem, vers. Quid si duobus, late & eleganter Anton. Faber. de erroribus pragmaticorum tom. 1. decade 24. & melius tom. 4. decade 86. vbi que errore vltim. nouissimè Did. à Brito, ad rubricam de locato, 2. part. §. 4. numero primo, & secundo, & Ioannes Wanelius, qui aduersus Iasonem, praecedentis sententiae auctorem, communem extate opinionem testatur, consil. 67. numero sexto, centur. 5. Hermoil. ad Greg. Lop. in dict. l. 50. tit. 5. part. 3. gloss. 1. cum seqq. num. 2. ampliat. 2.

Ex quorum resolutione constat, altero ex duobus casibus priori sententiae locum praefertim esse posse, siue primus conductor secundo; cui res tradita est, praefertendum fore. Primus est (quem prosequitur latius Did. à Brito, dist. §. 4. numero 13. & nos hoc loci prosequimur, alterum ad sequentem dissertationem remittentes) cum conductor secundus à possessione cecidit, eaque non penes extraneum; aduersus quem nulla actio superesset, sed penes dominum ipsam reperitur; nam tunc si primus, & secundus conductor, quilibet virtute suae conductionis ad possessionem petendam concurrant, primus omnino praefertendus est, interim * forsitan primus interesse à domino receperit, si modò illud ei restituere sit paratus, quia conditionalis intelligitur receptio, si scilicet traditio secundo conductori facta duraret, nec vnquam domino potestas esset rem locatam secundo tradendi, argument. Vext. in l. si forte 6. (quae alius est sub l. & ideo 5.) illic: sed si intra tempus statutum rursus deposuerit adificium suum vicinus, venasector tibi vendicatio, ff. si seruus vindicet, l. quod Seruius 8. ff. de conuict. causa dicit, & in l. quero 54. al. 58. §. inter locatorem, ff. locati, cum traditis ad Aleiat. & Menoch. de praesumpt. illo reg. 3. praesumpt. 32. hoc verò libro tertio, praesumpt. 38. Tusch. pract. concl. tom. 2. litera D. concl. 502. Stephan. Gratian. discept. forensium tom. 5. cap. 316.

cap. 9. 16. numero 21. Gabr. Alvarez de prinil. p. asp. 1. part. quat. 1. 4. numero primo. & ad iuris axiomata, libra D. numero 109. Primum autem ducitur ex reg. l. quates utriusque 98. ff. de regul. iuris, cap. qui prior 34. eod. titul. in 6. & in terminis melius * ex Lin. operis 16. ff. locati, ubi Vlpianus, in operis (inquit) duobus simul locatis, conuenit priori conditori ante satisfieri: quo loci locario operarum ideo duobus simul facta dicitur, quia ab vno homine, licet diuersis temporibus, vel horis facta est, & in idem tempus collata, alias enim non posset vnus conditor prior, & alter posterior dici, vt recte glos. & Doctores adnotent, vsque ad Anton. Fabr. in rationali ad eam l. atque ideo quoque priori conditori prius satisfaciendum esse dicitur (quod ipsi quidem non satis percepisse videntur) quia contractus ille solo consensu perfectus fuit, a quo non potuit locator, conditore inuito, recedere, & ius ei questum tollere per locationem, alteri postea factam iuxta ea, que dissertatione 12. ad vltimum argum. in prima consideratione diximus. Qua ratione * idem dendum est in locatione domus, vel fundi duobus facta, vt prius praeferatur, idque siue neuter conductor in possessionem eius inductus sit, quo casu idem in emptione procederet, * quia primus emptor praeferretur, & venditor poena falli ad instantiam, siue accusationem secundi, quem scelerit, plecti posset, legi duobus 21. ff. ad l. Cornel. de falsis, l. 7. ver. Orosius, ubi notat Gregor. Lopez gloss. 8. tit. 7. p. 7. (quibus adendi sunt, optime exornantes Nicol. Mocius de contract. titul. de empt. & vendit. cap. de naturalibus emptione num. 3. 1. Menoch. de arbitrar. lib. 2. casu 381. a. num. 10. Fatnac. in praxi criminali s. part. titul. de falsis. & simulat. quat. 150. num. 219. & ultra eos nouissime Emundus Merilius obseruat, iuris libro secundo, cap. 28. elegantem differentiae rationem tradens inter eam falli accusationem, & actionem stellationatus, creditori proditam in l. tutor 16. §. 1. ff. de pignorat. act. & in l. 3. ff. de crim. stellation. aduersus debitorem, qui rem alij obligatam, illi pignori dedit) siue etiam secundus conductor tantum in possessionem fuerit inductus, qui ab ea iam ceciderit, & cum primo ad ipsam a domino petendam concurrat, vt nuper monuimus. 35 Nec enim * traditio, secundo conductorii facta, aliquod ei dominium, etiam utile tribuit, quia totum penes locatorem, alioqui dominum permanet, vt saepe diximus, nec in illum ius aliud transfert, quam ipsam rei detentationem, ex qua hoc solum consequitur respectu primi, vt personali actione ab eo conueniri nequeat, quippe cum quo nihil contraxit, ex traditis in d. 2. consideratione, & consequenter si ab ea cadat, illaque sit penes dominum, neutro alio possidente, necesse est, vt primus praeferatur, vt aduertit recte Anton. Fabr. d. decade 86. errore vltimo, pag. penultima. Qui tamen * male huius, & praecedentis sententiae auctores in duobus taxat, imprimis, quod tam illi, quam isti neget, in conductorem, cui tradita est res locata, ius aliquod reale transferri, nam ac transferri in illum ius retentionis, idque reale esse, in quo ipse procul dubio fallitur, & nimis petulantior sine villo iure contra omnes loquitur, imo ille aperte refragatur vulgaria iura, quorum infra num. 57. mentionem faciam. Deinde in eo, quod illi vim tantum tribuant traditioni, a locatore factae, in quo etiam de-

cipitur, eius namque auermerunt gratia frequentioris euentus, non excludentes * aliunde 37 habitam possessionem, dum ei secundus conductor incumbit, iuxta doctrinam glos. verbo praesidentes, in fin. in Clement. 1. de rebuscriptis, & similia, quas referunt, & commendant Alex. conf. 119. num. 45. lib. 6. lafon in Authentic. ex testamento, numero decimo quarto, ad medium, vers. Nec obstat, C. de collat. & expendit idem lafon. in l. certi conditio 9. §. si numerus, numero vigesimo octavo, in fin. ff. si cert. petat. in l. 2. numero duodecimo & decimo tertio, ff. de vulgari, & pupill. substitut. & in l. 1. in 2. lectura numero 32. Cod. de Sacros. Eccles. atque alibi saepe, * Tiraque. in numeras alias glossas cumulans de retrahat. confanguin. §. 20. ff. de vic. numeris 4. 6. 7. & seq. Ferdinandus Loazes in reper. l. filiusfamil. §. Dni numero sexagesimo sexto, ff. de legat. 1. inter repetitiones civil. volum. 4. Phanicus de lucro dotis, siue ad rubr. s. uani Lucensis, verbo restitunda, numero sexto. Hieronym. Grat. responso 45. numero decimo, libro primo, Roland. a Valle consil. septuagesimo secundo, numero. 48. & 49. libro primo, Parlador. libro primo, verum quia d. capite septimo, numero vigesimo, Dom. Ioannes del Castillo quotidian. controuers. libro secundo, capite decimo tertio, numero. 4. & 5. Petr. Thomas Sanchez de matrim. libro tertio, disputat. 20. numero tertio, ad fin. & libro nono, disputat. 14. numero decimo sexto, ad medium, Gabriel Peret. decif. 12. numero nono, in fin. Matienq. ienior. ad l. 1. ff. de minorib. numer. 115. Anton. Merenda controuers. iur. libro sexto, capite vigesimo secundo, numero decimo quarto, eleganter Diodorus Tuldenus, pluribus illustrans exemplis, de imprudentia ex temporali libro secundo, capite quarto, ver. Legis sententia. Ex qua secundi conductoris possessione per accidens euenit, vt ille interim praeratur, siue per consequentias, in iure non considerabiles, vt superius notauimus.

In eoque differt conductor simplex, siue ad modicum tempus, de quo loquimur, conductore ad longum, vel perpetuum tempus, puta

emphyteata, vel superficiario, quod ille, si tempore sit posterior, tunc demum cum possessione quomodocumque habite insitit, primo praeratur, secus si ab ea ceciderit, vt diximus, hic vero, * est possessionem aliunde quam a domino habens, non aliud ius quam retentionis aduersus percentem acquirit, in quo simpliciter conductori acquiparatur, ac si eam per traditionem, sibi a domino factam adipsatur, plus iuris habet, quia & ius in re ipsa, siue dominium quoque saltem utile vtilisque rei vendicationem consequitur, l. 1. §. qui in perpetuum, iuncta gloss. penult. & vltim. & l. in iuxta interpretationem gloss. 1. ff. si ager veltigali, vel emphyteuti, petatur, l. superficiesiarium 70. (alias incipit idest) in verbo sine legi praecedentis, cum l. sequenti, ff. de rei vendicatione, l. tutor. 16. §. vltimo, ff. de pignorat. act. l. hoc amplius 9. §. quastum, l. qui bona 13. §. superficiesiarium 8. & l. eorum 19. in fin. princip. ff. de damno infecto, in provincialibus 3. §. si ego ff. de noni operis nuntiatione, l. 1. §. quaed autem (alias quod ait Praetor) in fine, & §. quia autem, ff. de superficiesibus, l. possessores 12. in fine, Cod. de fund. patronomialibus, libro 11. gloss. prima, in l. 1. Cod. ubi in rem actio, & communis, quam pluribus relatis, resolutio (tamen in puncto iuris nonnulli impugnant tentent) D. Molin. de Hisp. parva primogenio libro primo, cap. 21. a. num. 15. Atius Pinellus in l. 11. Cod. de bonis maternis 3. part. num. 63. & latius a numero 66. D. Franc. Sarmient. solut. interpret. lib. 3. cap. 2. numero 25. & a num. 31. Aluarus Valafc. de iure emphyteut. quast. 13. numero primo iuncto numero secundo, in fin. quat. 20. nu. 19. & quast. 29. per totam, Vincent. Carocius de locato p. 2. de locatione ad longum tempus, post quastiones priores, q. 1. successina num. 5. & sub titulo de superficiesibus quast. 6. num. 3. & q. 8. a. n. 2. Ioan. Garthias, Cald. Peret. & Felicianus, qui praeratum communem hanc sententiam ab aduersariorum impugnatione optime defendunt, primus in tract. de expensis cap. 14. num. 1. 2. & 3. secundus in tract. de iure emphyt. 4. p. siue titulo de extinctione emphyteuti, cap. 2. per totum, maxime ex num. 8. vltimus vero in tract. de censibus, in proemio ex num. 11. Ludou. Auendaq. sub eodem tractatu cap. 2. numero 17. & e. 1. n. 8. 9. & 10. Pat. Fernand. Rebell. & Iacobus Canecrius, qui in locatione ad longum tempus, siue ad decennium facta loquuntur, ille 2. part. de obligat. instituta, libro 14. de locat. & conduct. quat. 2. per totam, hic vero variarum resolut. lib. 1. cap. 14. num. 16, 17, 18. & 23. iuxta priorum editionem, Gotofred. noi. 3. in prim. & vers. Quid in emphyteuti, & vers. Quid si in longum, in dict. l. emphytem. Cod. de locato, Benedictus Aegidius ad h. loc sine, 1. p. cap. 9. numero 5. ff. de iust. & iure, Petr. Aug. Motia in emptor. in titul. 6. de seruitut. quast. 2. numero 10. vers. Neque placet alia, & titul. 10. de locato, & conducto, in praeiudicis numero 33. D. Anton. Pichard, ad rubricam ex numero 26. ad 10. & ad §. adeo autem 3. numero 20. & 23. & a numero 31. (ubi alia iura citat) vsque ad numero 38. in fin. de locato, & conducto. Didacus a Brito ad rub. 2. part. §. 1. a numero 3. & melius a numero 9. & 2. p. §. 4. & ad cap. postit. §. 1. numero 3. post mediana, vers. Prouentur tandem, eodem tit. de locato, & conducto, August. Barbosa in tract. de appellatiua verborum signific. appellat. 14. numero 11. 12. & 15. ultra alios, quos retuli supr. differt. 13. num. 16. & 17. Idque apud nos constat ex l. 1. ver. La tercera, tit. 28. part. 4. & l. 7. Tauri, quae est l. 13. titul. 1. libro primo, compilat. D. D. Vela differtat. iuris Tom. I.

Quamquam * in conductione ad longum tempus, puta ultra decennium, non satis id expeditum sit nedum iure communi, vt diximus, & apud Pinellum, Valasium, ac plerisque alios ex relatis videre est, & nouissime apud Euerar. Bronchorst enamiophanon, siue conuenerant quast. centum 2. assert. 67. sed & inspecto iure nostro Regio, quo locationi ad vitam dimittaxat ius perpetuae locationis concessum videtur in l. 19. ver. El segundo ex, ubi notat, & cogitandum reliquit Gregor. Lopez gloss. 7. vers. Sed dubium, titulo octauo parit. 1. & vt indubiatum firmant Ioan. Bapt. Villalobos in antinomias iuris, liter. C. numero 1. & in ar. emanatum, liter. E. numero 57. Ioan. Martinez ab Olano in concordia, & noua redactione antinomiarum, liter. E. numero 5. & 6. ac sentit Valasc. de iure emphyteut. quast. 10. numero 19. ver. Verum tamen, (quod non animaduertunt Ant Gomez & D. Anton. Padilla, qui legem illam partite, quasi communi resolutioni conformem allegant, ille tom. 2. variar. resolut. cap. 3. numero 9. ver. Secundo inferitur, hic vero in l. volumus, numero 19. in fine princip. C. de fideicommissis.) Sed vetius est, * legem partite, gratia exempli, tantum retulisse locationem ad vitam, non excludendo eam, quae ad decennium ferret, iuxta ea, quae in terminis iuris communis fere omnes resoluunt, argumento legis praecipuis 12. §. ult. C. de appellat. cum similib. nam & ipse Gregor. in d. 19. gloss. 5. alios illi legi ex communi casus addit, in ea non exprellos, & alibi saepissime simile supplementum facit. Idque * legibus partite generale est, vt in dubio ius commune non contigant, nisi id expresse declarent, vt in specic legis 9. ver. E. a esio nos mouimus, ubi oblectat idem Gregor. gl. 1. tit. 13. part. 4. & ad vortia expendunt D. Couar. var. resolut. libro tertio, cap. 16. numero 12. circa finem princip. ver. Sic sane Menchaca controuers. vsque sequent. libro 1. cap. 5. numero 12. ad med. ver. l. intelligenda, Burgensis Marcus Salon de Pace ad l. 1. Tauri numero 576. Parlad. lib. 1. ver. querid. e. 6. §. 2. numero 6. & ex aliis comprobant Pater Thomas Sanchez de matrim. lib. 3. disput. 4. 1. num. 8. post medium, ver. Leges etiam, Melchior Pelaez a Nictes de maiestatiou 1. part. quast. 1. a numero 177. iuxta nouiorem editionem, Don Franciscus Carrasco ad leges noua compil. cap. 3. §. 2. numero 21. Accedit, * quod sub alio casu locationis perpetuae, & locatio ad longum tempus, quae illi acquiparatur, inclusa censeri potest, vt superiores adnotant, maxime Aug. Barbosa post Pinel. & alios d. numero 13. quod & nos obseruauimus supra differtat. 15. numero 46. ex quibus sic longe melius obseruantur D. Couar. variarum resolut. lib. 2. cap. 15. num. 2. Petr. Duchas reg. 240. limit. 1. ver. Quod etiam, & latius Ioan. Gutierr. Canon. quast. libro secundo, cap. 8. num. 28. & in hunc sensum accipiendi sunt Antonius Gomez. & Padilla, supra commemorati, idemque tandem, quamquam neminem referens, aduertit Parladotius in s. quastionaria quotidianarum differentiarum, differtentia 24. in princip. num. 5. in fin. cum duobus sequent.

Quibus consequens est, vt etsi talis emphyteuta, vel conductor ius reale habens, ac possessione ceciderit, possit rem sic conductam etiam ab ipso ditecto domino vindicare, ex reg. l. rem in bonis 52. ff. de acquir. rerum domin. & praerendus omnino sit priori conductori, vel

emphyteuta, cui res tradita non est: quippe cui ex solo titulo, vel verbali inuestitura nullum ius in re fuit...

Quinto Nicolaus Motius, pluresque alij ex reatui initio huius dissertationis, qui volunt regul. d. l. queat in locatione non procedere...

niam * hanc absque domini consensu, & approbatione nihil valet. In Cod. de iure empht. l. 69. vers. Saluo ende...

dissertationis retulimus ac reiecit, quia licet possessio secundo de facto tradita sit, talis tamen conductor non dicitur possidere proprio nomine...

fessor dici possit, nec aduersus eum personam actio locum habeat. Deinde * longe periculosius errat Ceuallus, dum existimat, conductorem non ex sua persona, sed domini...

dominum ex regula l. nec non 28 §. exemplo, iun-
ta gloss. verbo nacto, vers. Item nota, ff. ex quibus
cau. ma. l. 1. §. is autem, ver. Nam cui damus,
ff. de superficiebus, l. inu. 198. alias 136. §. ff. de
regul. iuris, cum adductis à Palac. Rubeo in cap.
per vestras, §. 2. numero primo, de donat. inter 3
Petro Surdo, qui eleganter exornat, decis. 277.
à numero decimo tertio, & cons. 377. numero 45.
Borgnino Caualcato decis. 36. numero 130. part.
3. Ioan. Zangero de except. part. 3. cap. 13. nu-
mero 25. nouissime August. Barbosa, & Simo-
ne Vaz Barbosa plures cumulatibus ad axioma-
ta, & principia iuris, illo axiom. 9. numero unde-
cimo & duodecimo & axiom. 85. numer. 1. & hoc ve-
ro lit. A. numer. 19. & 20. & liter. E. numero 16.
confert regula Textus in l. vendicantem 17. ff. de
iusticiis, quam pluribus exornant Alphonsus
Guzman. de euic. quast. 38. numero 5. & in
proposito expendit rectè Didacus à Brito ad
rub. de locato, §. 1. numero secundo, post princip. qua-
re absurdissimum est dicere, quod * conductor
secundus nomine domini, quem si aduersus se
ageret, excludere posset, conueniri à primo
conductore valeat, arg. Tex. in l. 1. §. is autem, vers.
Nam cui damus, ff. de superficiebus, l. inu. 136.
alias 198. §. ff. de reg. iur. cap. qui ad agendum 72.
eodem titul. in 6. Ex quibus etiam cauendum est
à Parladorio, post hæc scripta viso, libro secundo
rerum quotidianarum cap. fin. 4. part. §. quinto nu-
mero duodecimo, qui idem in effectu, quod
Ceuallus, aliud tamen agens, aperte do-
cuit, cuius, & sequacium sententiam sequen-
ti differtatione aptius referam, & conuin-
cam.

DISSERTATIO XX.

De eadem materia, ac de locatione sub
hypotheca, vel speciali rei locatae,
vel generali omnium bonorum pro
locationis obseruatione contrada, &
obiter de singulari successore in do-
minio, vel usufructu rei locatae, an
& quando eidem locationi stare te-
neatur: ac de clausulis in instrumen-
to apponi solitis, an si omisæ sint, pro
appositis habeantur?

SVMARIA.

- 1 Locatio, & conductio ubi contracta est, adiecta
pignoris conuenione, qui prior de pignore, siue
hypotheca conuenit, alteri preferendus est, qui
primò in corporalem rei locata possessionem in-
ductus fuerit, & num. 15.
2 Creditor, cui res pignori obligata tradita non est,
late dicitur pignoratitius, & proprie hypote-
carius.
3 Actio hypothecaria, late dicitur pignoratitia, à
qua in effectu non differt, & Seruiana quando-
que, ac proprius quasi Seruiana, aut uisus
Seruiana vocatur. ibidem.
4 Creditor hypothecarius aduersus quemlibet posses-
sorem exercere potest actionem hypothecariam, &

- ab illo per eam auocare iudam saltem rei pigne-
rate possessionem, donec integrè sibi satis-
fuit.
5 Actio hypothecaria quare realis dicitur: ibi-
dem.
6 Actio hypothecaria non aliàs contra tertium rei
generatè possessionem locum habet, quam ubi sa-
tis facta fuerit executio in bonis debitoris principalis,
& fideiussorum eius, antiquo iure correcto, etiam
si hypotheca specialis fuerit, aduersus Anto-
nium Thesaurum.
7 Locatur, qui pro securitate rei locata rem ipsam
pignori, siue hypotheca supponit, si eam alteri
locet, & tradat, an satisfaciat, interesse solu-
endo primo conductori? & latius à nu-
mer. 16.
8 Obligatiombus facti regulare est, ut in eis suc-
cedat obligatio ad interesse. Qua regula absque
dubio procedit, ubi obligans ad factum, illud
minime prestare potest, seu aliàs.
9 Successor singularis in dominio, vel usufructu rei
non tenetur stare locationi antecessoris, sed po-
test pro libito conductorem expellere.
10 Tenetur tamen, si conductor in ipso locationis con-
tractu sibi per hypothecam precepit, vel spe-
cialem rei locata, vel generalem omnium bo-
norum.
11 In procedenti verò casu, quo ratione hypotheca
stare locationi antecessoris tenetur, practicè ad
id non cogitur, sed satisfaciat interesse soluendo
conductori, qui donec id soluitur, potest rei
retentione rei locata, & 2. num. seqq.
12 Hypotheca resolutur solutione, aut satisfatione
debiti, pro qua contracta est.
13 Locator, aut vniuersalis eius successor tenetur ad
interesse conductori, qui à singulari successore
rei locata ea rei impeditur.
14 Petrus Aug. Maria taxatur, dum specialem
exigit hypothecam, ut conductor à singulari
successore expulsi, interesse consequi ab ea pos-
sit, quasi generalis non sufficiat.
15 Successor singularis in dominio, vel usufructu
rei locata, practicè quandoque cogitur stare
locationi auctoris sui, nec satisfaciat soluentis
interesse conductori, nempe si res locata spe-
cialiter cum clausula de non alienando, vel de
non expellendo conductorem hypotheca fuerit
pro contractus obseruatione, & quando se-
cus?
16 Idem si cum hypotheca concurrat inuicementum
quod per se non sufficeret, remissiuè ibi-
dem.
17 Generalem hypothecam cum prefata clausula in
relato casu sufficere, plerique existimant,
quorum sententia refellitur.
18 Epilogus precedentis discussus à num. 4.
19 Conductor primus, qui sibi de hypotheca precep-
xit, potest per hypothecariam actionem à secu-
ndo auocare possessionem rei locata, quatenus sibi
ad ea fruendum opus est, & quare? cum num.
seqq.
20 Actio hypothecaria absque prauis excessione di-
rigi potest aduersus tertium rei detentorem, qui
non suo, sed alieno nomine possidet, ut depo-
sitarium, commodatarium, aut conductorem,
& quare?
21 Executio, qua virtute publici instrumenti compe-
tit, peti, seu dirigi non potest aduersus condu-
ctorem, vel alios, debitoris nomine possidentes
& quare? aduersus Parlad. & sequaces.
22 Pignus

- 19 Pignus pratorium minime constituitur per instru-
mentum, ex quo executio competit, & qua-
re?
20 Nisi in eo adfit obligatio bonorum, & traditio
saltem facta per constitutum, vel similem
actum.
21 Clausula obligationis bonorum, aut similis, à nota-
rio instrumenti apponi omisæ, cum semper ap-
poni consueverit, perinde habetur ex rece-
pta Doctorum sententia, ac si apposta fuis-
set.
22 Nonnulla iura pro hac sententia adferuntur.
23 Sententia tamen isthac parum firmitatis habet,
frequentissime explesæ est, tam à tribunalibus
omnibus, quam à scholis.
24 Debitoris bona citra expressam conuenionem
obligata creditor non sunt, extra eas causas,
in quibus à iure tacite hypotheca contrahitur,
& quare? cum num. seq.
25 Hypotheca ut contrahatur, expressa partium
conuenio iure deservatur.
26 Notarius, seu tabellio iure Regio Hispano nihil
aliud in instrumento apponere potest, quam id
de quo nominatim à partibus rogatus fue-
rit.
27 Consecutio ex assensu contrahentium conuenione
sumpta efficere potest, ut si dispositio sit am-
bigua, interpretatiuem ab eo accipiat, quod
sieri consuevit.
28 L. si prius 17. §. 1. ff. de aqua, & aqua plu-
uina arcenda, & l. vt liberis 17. C. de col-
lat. explicatur. ibidem.
29 Lege constitui valet, ad contractus, vel alius
naturam id pertinere, quod inter contrahentes
pacisci assensum est, ac velut tale prestari actio-
ne ex eodem contractu, & num. seq. ubi id ex-
plicatur.
30 Duple stipulatio, & represso aded frequens fuit
olim in venditionis contractu, ut in consuetu-
dinem transierit, & optime contra multos inter-
pretata lex quod si noluit §. 1. §. quia assidu-
a, ff. de adilitio edicto.
31 Lege ideo constitutum est, & constitui potuit bo-
norum obligationem simpliciter factam, tam bo-
na presentia, quam futura complecti, quoniam
id ita inter contrahentes pacisci frequentissimum
fuit, & interpretata lex final. C. quæ res
pignori obligari possunt.
32 Lege non minus quam pacis, quod olim fuit fre-
quentissimum, effici potuit, quod si creditor,
qui duos, vel plures fideiussores habet, vnun ex
his tantum conueniat, nec ab eo soluum con-
sequi possit, ceteros pro reliquo conuenire va-
lent, & interpretata lex fin. vers. Si enim,
C. de fideiussoribus, cum num. seq.
33 Pælo quod fit, multis magis lege, vel iustis fieri
potest, & supra num. 27.
34 Silyus curia, ut aliqua in rescriptis generalibus,
vel specialibus clausule apponantur, efficere po-
tuit, tales clausulas quasi naturales & necessa-
rias illis esse, et si omisæ fuerint, pro adiectis
haberi.
35 Cap. cum M. Ferrariensi 9. de consti-
tut. cap. 1. de rescript. cap. quod transla-
tionem 4. de officio legati, intelliguntur.
ibidem.
36 Silyus curia, & iudiciorum ius facit, omnino in
eis obseruandum.
37 Notariorum consuetudo circa aliquot clausulas
apponendas in instrumentis contractuum efficere
D.D. Vela differtat. lris Tom. I.

non potest, ut si illa reuera non sint adiecta,
pro adiectis habeantur, nisi ex his sint, qua ad
naturam contractus pertinent.
38 Venditor rem vanciam emptori ex natura contra-
ctus ut radere tenetur, & euictionem, ac similia
prestare.
39 Clausula pertinentes ad accidentalia contractus,
siue extraneas partium conueniones, ut hy-
potheca, censuati, & similes licet à nota-
rijs solita sint apponi, si tamen aliquando
omittantur, nec de partibus, cuius interest, vo-
luntate ut illa apponantur, appareat, non
possunt pro apposis haberi, & quare? cum nu-
mer. seqq.
40 Facti, qua sunt à iure non presumuntur, nec à
iudice supplentur.
41 Notarius censetur rogatus apponere in instru-
mentis clausulas consuetas, & quas appositæ de
partium voluntate appositæ censetur.
42 Notariorum a' usus in apponendo aliquot clas-
sulas in instrumentis, contrahentibus regulari-
ter non nocet, & quando id procedat? cum nu-
mer. seq.
43 Instrumentum si à notario partibus lectum non sit,
possunt illa istam ignorantiam præterdere clas-
sularum vnde præiudicialium, ibidem conten-
tarum.
44 Conductor primus in specie huius, & præ-
cedenti differtationis hypothecam nullam ha-
bit.
45 Conductor primus, etiam hypothecam ha-
bens, imò & in possessionem rei locata indu-
ctus, si ab ea ceciderit, euenire aliquando po-
test, ut illam au care nequeat à secundo
conductore, in eius possessione constituto, ut in ca-
su hic relato, ac in Granatensi prætoris de-
ciso.
46 Conductor primus pro certo tempore cum hypo-
theca bonorum pro contractus obseruatione,
si ante illud lapsus à possessione rei locata
cecidit, potest aduersus secundum, interim
eamdem rem à domino conductorem, & in pos-
sessionem inductum, ratione hypothecæ agere
ad rem conductam sibi reddendam pro supplie-
mento reliqui temporis, illo vero tempore la-
pso, ad interesse tantum contra dominum agere
valet.
47 Electus ad temporale officium pro certo, ac de-
signato tempore, puta pro hoc anno, & factis
alicuius iniuste impeditus pro eodem tempore
integre officio rei non potest cessante impedi-
mento redintegrationem petere pro tempore præ-
terito, sed ad interesse tantum agere contra ini-
uste impediuentem.
48 Tempus cum alicui actus taxatum est, potest
actus perfici intra idem tempus, non vero
post.
49 Conductor ad certum tempus sub hypotheca bo-
norum locatus pro contractus obseruatione, si
intra illud à possessione cecidit, & res aliq. lo-
cata est ad longissimum tempus, vel ad vitam
non potest aduersus illum hypothecaria actione
agere ante fallam executionem pro interesse ad-
uersus locatorem.
50 Similis casus in Sabandæ Senatu decisus remissè
sunt referitur.